

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. kovo 5 d.
(OR. en)

6650/20

ENV 160
ENER 77
IND 29
TRANS 102
ENT 27
SAN 77
AGRI 83

POSĖDŽIO REZULTATAI

---

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2020 m. kovo 5 d.
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	6338/20

Dalykas:	Oro kokybės gerinimas – Tarybos išvados

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados pirmiau nurodyta tema; jas Taryba priėmė 2020 m. kovo 5 d. įvykusiame 3754-ame posėdyje.

Oro kokybės gerinimas

– Tarybos išvados –

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. PRIMENA komunikatą „Sauganti Europa: švarus oras visiems“¹, kuriame nurodomos ES politikos pastangos, kuriomis siekiama padėti valstybėms narėms imtis ekonomiškai efektyvių priemonių išmetamųjų teršalų kiekiui įvairiuose sektoriuose mažinti, kad jos pasiektų savo nacionalinius išmetamųjų teršalų mažinimo tikslus ir aplinkos oro kokybės standartus, bei tas priemones palengvinti, pripažįstami bendri veiksmai, kurių imtasi, nustatomos finansavimo galimybės, apžvelgiama esama padėtis ir reikalavimų laikymosi padėtis ir siūlomi papildomi vykdymo užtikrinimo veiksmai bei tolesnių veiksmų kryptys;
2. PRIMENA, kad pagal 7-ąją aplinkosaugos veiksmų programą turėtų būti užtikrinta, kad ne vėliau kaip 2020 m. Sąjungos lauko oro kokybė labai pagerėtų, priartėjusi prie PSO rekomenduojamų lygių;²
3. PRIMENA pirmąją ES švaraus oro apžvalgą³, kurioje numatoma, kad visiškas priemonių rinkinio, kurį abi teisėkūros institucijos priėmė po to, kai 2013 m. buvo priimta Švaraus oro programa, įgyvendinimas gali padėti užtikrinti, kad ne vėliau kaip 2030 m. smulkiųjų kietųjų dalelių koncentracija didžiojoje dalyje ES būtų mažesnė už Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomenduojamą vertę, ir užtikrinti, kad poveikis sveikatai gerokai sumažėtų;

---

¹ Dok. 9048/18.

² 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1386/2013/ES dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“ (OL L 354, 2013 12 28, p. 171).

³ Dok. 10360/1/18 REV 1.

4. PRIMENA savo išvadas dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 23/2018 „Oro tarša. Mūsų sveikata vis dar nepakankamai apsaugota“⁴, kurioje ji pabrėžė, kad reikia papildomų veiksmingų oro kokybės priemonių ir nuoseklių teisės aktų visose Sąjungos politikos srityse, taip pat kad reikia atsižvelgti į naujausius mokslinius įrodymus poveikio žmonių sveikatai srityje ir į PSO gaires;
5. PALANKIAI VERTINA Aplinkos oro kokybės direktyvų tinkamumo patikrą⁵ ir ATKREIPIA DĖMESĮ į joje pateiktas išvadas; ATKREIPIA DĖMESĮ į išvadą, kad Aplinkos oro kokybės direktyvos iš esmės atitinka paskirtį ir yra suderintos su bendra ES švaraus oro politikos sistema, įskaitant visų pirma Teršalų išmetimo nacionalinių ribų direktyvą; PRIPAŽIŠTA, kad direktyvos sudaro nuoseklų reguliavimo pagrindą siekiant pagerinti oro kokybę ES ir suderinti oro kokybės vertinimo kriterijus visoje ES;
6. PRIPAŽIŠTA, kad ES švaraus oro politika labai prisidėjo prie oro kokybės gerinimo ES – palyginti su 2008 m., žalingos oro taršos poveikį patiria mažiau žmonių; vis dėlto PABRĖŽIA, kad oro tarša tebėra svarbiausia sveikatos problemų priežastis ES, dėl kurios kasmet pirma laiko miršta daugiau kaip 400 000 žmonių; PRIMENA, kad ypač didelį poveikį patiria miestų gyventojai; PRIPAŽIŠTA, kad oro tarša daro žalingą poveikį ekosistemoms ir prisideda prie biologinės įvairovės nykimo;
7. PALANKIAI VERTINA tai, kad Aplinkos oro kokybės direktyvomis buvo remiamasi kaip gairėmis įvedant aukštą kokybę užtikrinančią reprezentatyvią oro kokybės stebėseną, jomis nustatyti aiškūs oro kokybės standartai ir sudarytos palankesnės sąlygos keistis patikima, objektyvia ir palyginama informacija apie oro kokybę visose valstybėse narėse, įskaitant platesnę visuomenę, dėl to padidėjo visuomenės informuotumas ir buvo remiamas oro kokybės standartų įgyvendinimas bei jų laikymosi užtikrinimas; Tačiau PRIPAŽIŠTA, kad buvo pareikšta tam tikrų nuogastavimų dėl to, kad tam tikromis nuostatomis kai kuriais atvejais leidžiama tam tikra veiksmų laisvė dėl stebėsenos tinklo struktūros;

---

⁴ Dok. 15782/18.

⁵ Dok. 14712/19.

8. PABRĖŽIA, kad dėl nustatytų oro kokybės standartų, ypač ribinių verčių, per pastarąjį dešimtmetį oro kokybė labai pagerėjo; todėl MANO, kad labai svarbu ir toliau taikyti ribines vertes siekiant apsaugoti piliečių sveikatą; PRIPAŽIŠTA, kad vis dėlto Aplinkos oro kokybės direktyvos nebuvo visiškai veiksmingos ir kad yra galimybių tobulinti esamą sistemą siekiant užtikrinti, kad visoje ES būtų pasiekta tokia gera oro kokybė, kad būtų išvengta žalingo poveikio žmonių sveikatai ir visai aplinkai;
9. ATKREIPIA DĖMESĮ į išvadą, kad reikalavimas pagal Aplinkos oro kokybės direktyvas imtis taisomųjų veiksmų nustatytų taršos lygio viršijimų atveju turėjo lemiamos reikšmės, kad oro kokybė būtų pradėta gerinti, tačiau PRIPAŽIŠTA, kad veiksmų, kurių imtasi vietos, nacionaliniu ir ES lygmenimis, ne visada pakako tam, kad būtų laikomasi oro kokybės standartų, o taršos lygio viršijimai būtų kuo trumpesni, ir kad įgyvendinimo problemos tebėra aktualios kai kuriose srityse, įskaitant poreikį užtikrinti veiksmų darną tiek tarp skirtingų valdymo lygmenų, tiek tarp skirtingų sektorių;
10. PALANKIAI VERTINA Komunikate dėl Europos žaliojo kurso Komisijos iškeltą tikslą toliau kovoti su tarša imantis prevencinių ir taisomųjų veiksmų bei jame planuojamus veiksmus siekiant spręsti oro taršos problemą; PABRĖŽIA, kad svarbu pasinaudoti patirtimi, įgyta vertinant galiojančius oro kokybės teisės aktus, įskaitant tinkamumo patikros rezultatus, siekiant apsvarstyti, ar dabartinė teisinė sistema turėtų būti peržiūrima, kad būtų galima veiksmingiau ir efektyviau įgyvendinti oro kokybės nuostatas ir užtikrinti jų vykdymą, atsižvelgiant į naujausius mokslinius įrodymus poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai srityje; PABRĖŽIA, kad bet kokiam pasiūlymui dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kai tinkama, turėtų būti taikomas išsamus poveikio vertinimas;

11. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą pasiūlyti oro kokybės standartų peržiūrą ir LAUKIA būsimų diskusijų dėl tokių pasiūlymų, be kita ko, dėl galimo glaudesnio ES oro kokybės standartų suderinimo su PSO oro kokybės gairėmis, kurios šiuo metu peržiūrimos ir atnaujinamos; PABRĖŽIA, kad pagrindinis oro kokybės standartų griežtinimo tikslas – sumažinti neigiamą oro taršos poveikį sveikatai ir aplinkai; PABRĖŽIA, kad svarbu stengtis pasiekti PSO oro kokybės gairių lygius, taip prisidedant prie Jungtinių Tautų atitinkamų darnaus vystymosi tikslų; tačiau SUSIRŪPINUSI PAŽYMI, kad, nepaisant pastangų mažinti oro taršą tiek ES, tiek valstybių narių lygmeniu, daugelyje valstybių narių kai kurių teršalų atveju vis dar nesilaikoma oro kokybės standartų ir kad kuo skubiau reikia imtis atitinkamų veiksmų visais lygmenimis;
12. RAGINA Komisiją papildyti oro kokybės standartų, visų pirma ribinių verčių, kurie buvo veiksmingi ir tebėra labai svarbūs siekiant užtikrinti minimalų apsaugos lygį, peržiūrą tolesniais svarstymais, kaip vidutinio poveikio rodikliais grindžiamu požiūriu galėtų būti prisidėta mažinant bendrą poveikį visiems gyventojams, kartu atsižvelgiant į poveikį pažeidžiamoms grupėms, visose nustatytose zonose ir aglomeracijose pagal Direktyvą 2008/50/EB⁶ ir gerinant žmonių sveikatą; be to, PRAŠO Komisijos apvarstyti galimybę peržiūrėti dabartinius oro kokybės standartus, taikomus ozonui, atsižvelgiant į įvairius veiksnius, turinčius įtakos ozono lygiui, pavyzdžiui, geografinės ir klimatologinės aplinkybės;
13. PAŽYMI, kad pagrindiniai ES oro taršos šaltiniai yra transportas – tiek kelių, tiek ne kelių transportas; komercinis, institucinis ir namų ūkių sektorius, įskaitant gyvenamųjų namų šildymą; energijos gamyba ir paskirstymas; energijos naudojimas pramonėje; pramoniniai procesai ir produktų naudojimas; žemės ūkis ir atliekos;

---

⁶ 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL L 152, 2008 6 11, p. 1).

14. PABRĖŽIA, jog veiksmingai švaraus oro politikai reikia integruoto požiūrio, kad būtų užtikrintas nuoseklumas su kitomis aplinkos politikos sritimis ir visomis kitomis susijusiomis politikos sritimis, įskaitant ES teisės aktus dėl taršos šaltinių, pavyzdžiui, su klimato, pramonės, energetikos, transporto ir žemės ūkio politikos sritimis, kuris būtų reguliariai vertinamas ir kuriuo būtų geriau išnaudojama visų politikos sričių sinergija, taip pat išnaudojant žiedinės ekonomikos teikiamas galimybes ir kartu vengiant atvejų, kai tarp sričių siekiama naudoti viena kitos sąskaita; PABRĖŽIA, kad reikia užtikrinti klimato politikos veiksmų papildomą naudą oro kokybei, kaip tinkamai įvertinta Komisijos komunikate „Švari mūsų visų planeta. Strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“⁷, tokiu būdu gerinant oro kokybę, žmonių sveikatą ir ekosistemas;
15. PABRĖŽIA, kad oro kokybės tikslai turėtų būti visapusiškai atspindėti ES teisės aktuose dėl taršos šaltinių ir rengiant naujas sektorių iniciatyvas pagal Europos žaliąjį kursą, be kita ko, dėl išmaniojo judumo, pažangiojo sektorių integravimo, atsinaujinančiosios energijos, pastatų renovacijos, gyvenamųjų namų šildymo, žemės ūkio ir pramonės, įskaitant energijos gamybą; šiame kontekste PABRĖŽIA bendrą ES ir valstybių narių atsakomybę palaikyti ir gerinti oro kokybę; PRAŠO Komisijos užtikrinti, kad visais pasiūlymais dėl teisėkūros procedūra priimamų ES aktų taršos šaltinių srityje būtų pakankamai prisidedama, kad oro kokybės standartai būtų pasiekti;
16. MANO, kad reikia reguliariai nagrinėti viso ES švaraus oro politikos dokumentų rinkinio poveikį; šiuo atžvilgiu ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad dvimetėje Švaraus oro apžvalgoje reguliariai pateikiama naujausia informacija apie oro kokybės padėtį ES ir kad 2020 m. turi būti priimta pirmoji Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl pažangos įgyvendinant Teršalų išmetimo nacionalinių ribų direktyvą; taip pat ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad šiuo metu atliekamas Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyvos vertinimas, kurio metu bus toliau vertinamos oro kokybę reglamentuojančių teisės aktų ir teisės aktų, kuriais ribojamas didžiausių Europos pramonės įrenginių ir kurą deginančių įrenginių išmetamųjų teršalų kiekis, sąsajos, ir RAGINA Komisiją užtikrinti, kad būtų įtraukti visi reikšmingi pramoniniai oro taršos šaltiniai;

---

⁷ Dok. 15011/18.

17. PABRĖŽIA, kad atlikus tinkamumo patikrą nustatyta, jog ES energetikos ir klimato politika apskritai padeda gerinti oro kokybę; AKCENTUOJA, jog labai svarbu, kad nauji energijos vartojimo efektyvumo ir išmetamųjų teršalų reikalavimai pagal Ekologinio projektavimo direktyvą, be kita ko, šildytuvams ir katilams, nauji ES tvarumo kriterijai pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą⁸, bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) reforma, nacionalinės oro taršos kontrolės programos ir nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai padėtų išlaikyti nuoseklumą ir sinergiją, kartu vengiant atvejų, kai tarp sričių siekiama naudoti vieną kitos sąskaita, pavyzdžiui, tokių atvejų, kai tiek gyvenamųjų patalpų šildymui, tiek vidutinio dydžio kurą deginantiesiems įrenginiams naudojama biomasė;
18. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą imtis tolesnių veiksmų, susijusių su transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu siekiant netaršaus judumo, kurie taip pat turėtų duoti papildomos naudoti oro kokybei; PRITARIA, kad svarbu spręsti transporto išmetamųjų teršalų keliamos oro taršos problemą, ypač miestuose, įskaitant importuotų naudotų transporto priemonių poveikį; PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą pasiūlyti griežtesnius išmetamųjų oro teršalų standartus vidaus degimo variklius turinčioms transporto priemonėms, atsižvelgiant ir į teršalus, kurie dar nereglamentuojami; DRAŠINA sugriežtinti vidaus degimo variklius turinčių eksploatuojamų transporto priemonių atitikties patikras pagal išmetamųjų oro teršalų standartus, ypač akcentuojant testavimą realiomis važiavimo sąlygomis;
19. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą pasiūlyti tolesnių veiksmų, kuriais būtų mažinamas jūrų transporto (kartu atsižvelgiant į pasaulinį tarptautinės laivybos pobūdį) ir vidaus vandens laivybos išmetamas teršalų kiekis, ir priemonių oro kokybei uostuose ir netoli oro uostų gerinti; šiame kontekste REMIA Barselonos konvencijos Susitariančiųjų Šalių pastangas dėl Viduržemio jūros 21-ojoje Klimato kaitos konferencijoje;

---

⁸ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

20. ATKREIPIA DĖMESĮ į tinkamumo patikros išvadą, kad išmetamo amoniako, kuris yra kietųjų dalelių pirmtakas, kiekis per pastarąjį dešimtmetį sumažėjo daug mažiau nei kitų išmetamųjų teršalų, *inter alia*, dėl to, kad trūksta konkrečiam taršos šaltiniui skirtų teisės aktų; PRIPAŽIŠTA, kad žemės ūkio sektorius yra pagrindinis viso išmetamo amoniako kiekio šaltinis visoje ES; PABRĖŽIA, kad jau esama techniškai bei ekonomiškai perspektyvių priemonių išmetamam šio teršalo kiekiui mažinti, ir RAGINA tas priemones plačiau taikyti; PAŽYMI, kad, nors atlikta nemažai BŽŪP reformų siekiant padidinti jos aplinkosauginį tvarumą, tolesni patobulinimai priklauso nuo derybų dėl jos ateities po 2020 m. rezultatų;
21. PALANKIAI VERTINA pastangas siekiant bendrų veiksmų, kurių jau ėmėsi ES ir valstybės narės, pavyzdžiui, dialogus švaraus oro klausimais ir Švaraus oro forumą; REMIA glaudesnę ES, valstybių narių ir regionų bei vietos valdžios institucijų bendradarbiavimą; taip pat REMIA regioninį bendradarbiavimą ir konkrečius veiksmus kovojant su tarpvalstybine oro tarša, be kita ko, pagal UNECE Oro konvenciją;
22. PRIPAŽIŠTA, kad pagal naujausius vertinimus⁹ oro tarša Vakarų Balkanų šalyse, ypač miestų ir pramonės teritorijose, tebėra rimta sveikatos problemų priežastis ir daro neigiamą poveikį aplinkai; PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą priimti Vakarų Balkanų šalių žaliają darbotvarkę siekiant padėti šio regiono šalims imtis veiksmingų priemonių pereinant prie žaliosios ekonomikos, įskaitant oro kokybės gerinimą derinant jį su ES oro kokybės standartais;

---

⁹ Europos aplinkos agentūros brošiūra Nr. 1/2020: *Western Balkan Countries - 20 years of cooperation with the EEA - Key developments, achievements and the way ahead* (EAA, Kopenhaga, 2019 m.)

23. SUTINKA, kad papildomos gairės ir, atitinkamai, aiškesni reikalavimai pačiose Aplinkos oro kokybės direktyvose, prireikus atsižvelgiant į konkrečias vietos aplinkybes, galėtų padėti užtikrinti veiksmingesnę ir efektyvesnę stebėseną, modeliavimą, nuostatas dėl planų bei priemonių ir jų įgyvendinimą ir toliau derinti jiems taikomus metodus; PRITARIA Komisijos planuojamiems veiksams šioje srityje pagal Europos žaliąjį kursą, be kita ko, pasinaudojant skaitmeninimo teikiamomis galimybėmis;
24. AKCENTUOJA, kad reikia būtinų investicijų oro taršos mažinimui remti, nes oro kokybės politikos nauda gerokai viršija jos įgyvendinimo sąnaudas; PABRĖŽIA, kad svarbu teikti pirmenybę turimam finansavimui skirtam oro kokybei gerinti, ir užtikrinti to finansavimo didesnę prieinamumą ir panaudojimą; šiuo atžvilgiu SIŪLO vietovėse, pasižyminčiose tam tikromis geografinėmis ar klimatologinėmis ypatybėmis, dėl kurių sunkiau laikytis oro kokybės ribinių verčių, sudaryti galimybę naudotis konkrečiomis iniciatyvomis, nedarant poveikio vykstančių derybų dėl DFP rezultatams; SIŪLO, kai tinkama, pasinaudoti bendra nauda siekiant klimato tikslų ir oro kokybės kaip svertu privačioms investicijoms;
25. atsižvelgdama į savo 2019 m. gruodžio 5 d. išvadas¹⁰, MANO, kad energijos apmokestinimas, kaip fiskalinė priemonė, gali būti svarbi ekonominių paskatų, kuriomis nurodoma kryptis sėkmingai energetikos pertvarkai, skatinama mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir investuoti į energijos taupymą, kartu prisidedant prie tvaraus augimo, dalis;
26. ATKREIPIA DĖMESĮ į šiuo metu atliekamus atitinkamų valstybės pagalbos gairių, įskaitant valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gaires, vertinimus, kad būtų atspindėti Europos žaliojo kurso tikslai, remiant ekonomiškai efektyvų perėjimą prie poveikio klimatui neutralumo ne vėliau kaip 2050 m. ir laipsniškai atsisakyti iškastinio kuro, visų pirma taršiausio, kartu užtikrinant vienodas sąlygas vidaus rinkoje; PABRĖŽIA, kad vertinant valstybės pagalbos gaires reikia visapusiškai atsižvelgti į oro kokybės tikslus;

---

¹⁰ Dok. 14608/19.

27. PABRĖŽIA, kad svarbu užtikrinti teisingą ir tinkamą perėjimą, ir AKCENTUOJA, kad visiems Europos piliečiams, visų pirma mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams, reikia švarios, įperkamos ir pakankamos energijos;
28. PABRĖŽIA, kad itin svarbu didinti visuomenės sąmoningumą ir gerinti informaciją apie oro kokybę ir jos poveikį sveikatai bei ekosistemoms, ir REMIA Komisijos šioje srityje dedamas pastangas.
-